

Komentar:

Menedžerski odkup je neetičen!
Delo, sobota, 19. januar 2002

Predsednik države gospod Milan Kučan je v zadnjem televizijskem pogovoru v torek 15. januarja 2002 med drugim izjavil, da je nameravani menedžerski odkup v podjetju BTC-Ljubljana neetičen, saj pomeni »siromašenje« podjetja.

Po mojem je to izjava desetletja o slovenskem »problemu stoletja«, ki ga predstavljajo »revolucionarni preskoki« iz socializma v turbo-kapitalizem.

Pri razvoju demokracije, družbe enakopravnih državljanov, pravne oziroma socialne države ima prednost etika in ne kapital.

Upam, da bo tej predsednikovi izjavi sledil »etični odmev« oblasti, politike in civilne družbe?!

Franc Mihič
Kosovelova 2a
1310 RIBNICA

Komentar:

Menedžerski prevzemi - pohlep in moralni hazard?
DNEVNIK, petek, 14.11.2008

V tisku te dni o tem zopet pišejo ekonomisti, med njimi celo bivši minister. Če prav razumem, so menedžerski "odkupi" oziroma prevzemi uspešnih podjetij pravi moralni hazard ali drugače, tveganje na tuj račun. Kdo bo plačeval za to?

V uspešnih delniških družbah imajo menedžerji zelo dobre plače in druge bonitete. Vse lepo in prav do neke mere. A celo v Švici se javnost zgraža nad ekstremnimi menedžerskimi nagradami in bonitetami. Nekaterim menedžerjem pa tudi izjemne nagrade niso dovolj. "Izposlujejo" si še menedžerski nakup podjetja. Za zavarovanje najetega kredita zastavijo "kupljene" delnice prevzetega podjetja. Kredit "odplačujejo" iz sredstev taistega podjetja in dividend "odkupljenih" delnic. To pomeni, da celoten prevzem financira "prevzeto podjetje" samo, menedžer prevzemnik kredita dejansko sam ne odplačuje. V primeru slabega poslovanja "prevzetega" podjetja, ko podjetje ne zmore več plačevati obveznosti, banka kreditodajalka lahko zaide v težave... Nazadnje jo bo sanirala država z denarjem davkoplačevalcev.

Kaj pri tem menedžerji sploh lahko izgubijo? Kje sta tu logika in etika? Kam so odrinjeni drugi deležniki podjetja? Med njimi so gotovo najbolj prizadeti zaposleni, ki morajo dlje časa čakati na boljše plače in kljub vsemu "predano" delati za podjetje. Logika menedžerjev je drugačna. Kljub visokim nagradam so podjetju lahko "predani" šele takrat, ko se jim to samo preda oziroma proda in jim odplača "menedžerski vložek" v podjetje. Preostali deležniki zgolj nosijo tveganje in plačajo prevzem podjetja. Ali ni to moralni hazard in pohlep na račun drugih?

Po vsem tem si menedžerji prevzemniki radi pripisujejo lastnosti, kot so predanost, velika odgovornost in ugled, ter se javno nagradjujejo s prestižnimi "etičnimi" nagradami. Številni politiki se ob tem čudijo, zakaj je v javnosti veliko odklanjanja tržnega gospodarstva in demokracije. Takšen "menedžerski prevzem" podjetja ni običajen del poštenega tržnega gospodarstva, temveč pridobitev premoženja na račun drugih, z drugimi besedami goljufija in kraja.

Mihič Franc, Ribnica

Komentar:

Izjave dr. Jožeta Mencingerja, rektorja Univerze, profesorja na pravni fakulteti.

»Če bi bil sam direktor in bi videl, da mi grozi izgubiti vse, kar imam in za kar sem se trudil desetletje ali več, bi namreč tudi sam poskušal oškodovati družbeno premoženje. Certifikati so le papirji. Nesmiselno je zgražanje kar povprek nad bogatenjem in menedžerskimi odkupi podjetij, dokler oblast prisega na kapitalizem, katerega edini vrednoti sta dobiček in večanje premoženja lastnikov. V principu z menedžerskimi odkupi ni nič narobe, ker menedžerji najbrž bolje kot kdorkoli poznajo svoja podjetja, njegove možnosti in s tem tudi njegovo pravo vrednost. Najbrž ni nič narobe niti z vrnitvijo v kapitalizem, v katerem so menedžerji kar lastniki. Seveda pa postane vse skupaj vprašljivo, če nekdo, ki ima tisoč evrov, za milijon evrov kupi nekaj, kar je zelo verjetno vredno dva milijona evrov. Pri tem tako rekoč nič ne tvega. Kupnino bo plačal iz bodočih dobičkov podjetja, ki ga je kupil. Če ne bo šlo, ker so dobički kljub varčevanju pri stroških dela nižji, obresti za kredite pa višje, kot je pričakoval, bo pol ali več kupljenega spet prodal. Skoraj gotovo sam ne bo postal revež.« Lani dr. Mencinger celo ponovno izjavi, da je bilo narobe, da smo državljani ob privatizaciji skupnega družbenega premoženja dobili certifikate, saj nismo (bili) primerni za kapitaliste, za solastnike podjetij, bivše družbene oz. državne lastnine?

Komentar:

Ne pozabimo, kdo vse in kako je zagovarjal tajkunizacijo!
Tajkunizacija Slovenije
MAG- 21.11.2007

Menedžerski prevzem Merkurja je v javnosti dvignil veliko prahu. Številnim takim odkupom smo bili priča že prej, nekateri naj bi še sledili. Mnenja ekonomistov in politikov o tem družbenem pojavu, ki mu nekateri pravijo tajkunizacija Slovenije, so različna. Nekateri ga vidijo kot anomalijo, spet drugi menijo, da je sestavni del kapitalizma.

Kaj lahko glede menedžerskih odkupov stori vlada – jih lahko omeji ali celo prepreči?

Leonardo F. Peklar iz Sociusa pravi, da se slovenski menedžerski prevzemi bistveno razlikujejo od primerljivih po svetu. Pri nas imajo menedžerji znatno močnejšo vlogo, tudi zato, ker še vedno ni razreda lastnikov. »Ekipe, ki se lotevajo menedžerskih prevzemov, se preveč osredotočajo na prevzem (vstop), zanemarjajo pa izstopno strategijo.« Po Peklarjevem je lahko lastništvo menedžerjev tudi škodljivo. »Če delež menedžmenta v velikih družbah preseže 24 odstotkov, učinkovitost podjetja upade. Številne ra-ziskave dokazujejo, da optimalni učinek dosežemo z lastništvom menedžmenta, ki ne prestopi tega praga.«

Zastava delnic, da ali ne?

Po mnenju Jožeta Mencingerja je nesmiselno zgražanje kar povprek nad bogatenjem in menedžerskimi odkupi podjetij, dokler oblast prisega na kapitalizem, katerega edini vrednoti sta dobiček in večanje premoženja lastnikov.

Mencinger poleg tega daje prav Banki Slovenije, ki se je odzvala na izjavo Mirana Mejaka v intervjuju za Mag, da bi morala centralna banka poslovnim prepovedati kreditiranje menedžerskih odkupov z zastavo s temi posojili kupljenih delnic. Iz centralne banke so nam odgovorili, da bankam posojanja ne morejo prepovedati, dokler imajo dovolj kapitala in upoštevajo vse druge zakonske omejitve.

Povsem drugačno mnenje o tem ima ekonomist Maks Tajnikar, ki obtožuje predvsem banke, ker sploh dajejo takšna posojila, in se čudi Banki Slovenije, da ne ukrepa. »Po navadni poti večmilijonskih kreditov za delnice ni mogoče odplačati, brez špekulacij ne gre. Če direktor reče, da bo odplačal kredit, ker se bo vrednost delnice povečala za sto odstotkov, potem je delnico kupil po polovični ceni!« Po Tajnikarjevem je takšno početje tvegano tudi z narodnogospodarskega vidika. »Če bi se kaj spremenilo na kreditnih trgih, kar se že dogaja, bi bili mogoče priča propadu kakšnega lastnika. Ali bodo potem banke lastnice teh podjetij? Lastništvo je dobro, dokler imajo oblast zunanji lastniki in lahko odpustijo menedžerja. Kadar pa imajo menedžerji tako močno lastnino, da se lahko sami nadzirajo, je slabo.«

Ekonomist Jože P. Damijan se ne strinja, da banke pri menedžerskih odkupih ne bi smele v zastavo za odobrene kredite vzeti kupljenih delnic, »zato ker je to v nasprotju s pravno državo in tržno logiko,« in pojasnjuje: »Lastnik nekega premoženja ima vso pravico, da ga odsvoji ali zastavi. Tudi vi, če kupujete stanovanje ali hišo, to nepremičnino ponavadi zavarujete s hipoteko v korist banke, ki vam je dala posojilo. Banke tukaj tvegajo, da ne bodo dobile povrnjenih kreditov, zato dobro preverijo boniteto strank. Če tega ne naredijo ustrezno, bodo same izgubile.«

Anomalija ali normalen pojav?

Maks Tajnikar nastajanje sedanje menedžerske lastnine vidi kot nepravilnost. Izsledki njegove študije, objavljeni v tujini, kažejo, da se menedžerska lastnina po svetu pojavlja pri podjetjih s težavami, pri nas pa je ravno nasprotno. »Premoženjske koristi menedžerjev iz lastnine so nenormalne, zlasti zaradi načina, kako pridejo do njih: menedžerji za nakup seveda nimajo lastnih prihrankov, marveč se zadolžijo, teh dolgov pa ni mogoče odplačati drugače, kot da se po čudnih poteh ustvarjajo kapitalski dobički ali izčrpavajo podjetja, ki so jih prevzeli.« Tajnikar zatrjuje, da bomo morali v Sloveniji prav zaradi teh novodobnih kapitalistov razmisliti o davčni ureditvi dedovanja.

Mencinger na drugi strani govori, da v principu z menedžerskimi odkupi ni nič narobe, posebno še, ker menedžerji najbrž bolje kot kdorkoli poznajo svoja podjetja, njegove možnosti in s tem tudi njegovo pravo vrednost. »Najbrž ni nič narobe niti z vrnitvijo v kapitalizem, v katerem so menedžerji kar lastniki.

Seveda pa postane vse skupaj vprašljivo, če nekdo, ki ima tisoč evrov, za milijon evrov kupi nekaj, kar je zelo verjetno vredno dva milijona evrov. Pri tem tako rekoč nič ne tvega. Kupnino bo plačal iz bodočih dobičkov podjetja, ki ga je kupil. Če ne bo šlo, ker so dobički kljub varčevanju pri stroških dela nižji, obresti za kredite pa višje, kot je pričakoval, bo pol ali več kupljenega spet prodal. Skoraj gotovo sam ne bo postal revež.«

Previdna vladna koalicija.

Ker so menedžerski odkupi v zadnjem času postali prvovrstna politična tema, smo vprašanja v zvezi z njihovim načinom financiranja postavili parlamentarnim političnim strankam. Med drugim nas je zanimalo, ali bodo predlagale spremembo zakonodaje, da se prepreči bogatenje menedžerjev na tak način, oziroma ali bi jo podprle, če bi jo predlagal kdo drug?

Jože Tanko, vodja največje poslanske skupine SDS, je prepričan, da menedžerski odkupi potekajo skladno z evropsko in slovensko zakonodajo ter ob ustreznem nadzoru pristojnih organov in ustanov. »Evropska direktiva o prevzemnih ponudbah enakopravno obravnava vse možne akterje prevzema, tudi menedžerje. Praviloma vsak menedžerski odkup spremlja vsaj ena banka, ki po zakonih in internih pravilih za presojo posla poskrbi za ustrezno zavarovanje kreditov pri izpeljavi kupčije.«

Podoben odgovor so nam poslali iz Nove Slovenije. Po njihovem gre pri odkupih gospodarskih družb, ki kotirajo na borzi, za poslovni odnos med banko in kreditojemalcem. »Banka, ki prevzame tveganje prihodnjega delovanja, ga ne prevzame le zaradi vrednosti podjetja kot takega, ampak predvsem zaradi obetov, ki jih podjetju zagotavlja njen menedžment. Skrb pa vzbuja odkupovanje zaprtih delniških družb.« V poslanski skupini Nove Slovenije bodo morebitni predlog nove zakonske ureditve tega področja podrobno proučili, in če bo sledil ciljem, ki jih v stranki zagovarjajo, tudi podprli.

Najostrejšje stališče glede financiranja menedžerskih odkupov imajo v Slovenski ljudski stranki, kjer menijo, da zastavitev delnic kot jamstvo za kredit, s katerim se kupujejo prav te delnice, v resnem poslovnem svetu ni uveljavljena. »Vedno je treba namreč zastaviti več od vrednosti posojila. Zato lahko ocenjujemo, da gre v nekaterih aktualnih primerih za izkoriščanje notranjih povezav in informacij, kar je v nasprotju z načeli transparentnega lastninjenja.« Po njihovem bi v bankah, kjer ima država prek lastništva ustrezne vzvode, lahko sprejeli take usmeritve, ki bi podobne transakcije onemogočale. »V SLS smo za postopno umikanje države iz gospodarstva, razen v podjetjih, ki so ključna za domače gospodarstvo (bančništvo in zavarovalnice), ne nasprotujemo pa temu, da menedžerji kupujejo deleže v svojih podjetjih, vendar pod pogoji, ki so enaki za vse državljane.«

Načelno negativno mnenje do menedžerskih odkupov podjetij s posojili, za katera se jamči kar s kupljenimi delnicami, imajo v najmanjši vladni stranki Desusu, kjer bi prav tako podprli zakonske omejitve takega načina lastninjenja.

Ostrejši toni iz opozicije. Kritični do menedžerskih odkupov so tudi v največji opozicijski stranki SD. Po besedah njihovega poslanca Milana M. Cvikla so prevzemi podjetij brez kakršnegakoli tveganja za prevzemnika, pa zato s prenosom tveganja na podjetje, ki financira prevzemnike ali ki je prevzeto, vsebinsko nedopustni in pomenijo zlorabo položaja. Cviklu se to zdi še zlasti nedopustno za podjetja, ki kotirajo na borzi, saj menedžerji, ki so bili pooblaščen, da skrbijo za dobro vseh delničarjev, zlorablajo položaj v škodo drugih lastnikov. Pravi še, da je njihova opozorila glede načina financiranja menedžerskih odkupov vladajoča koalicija ob sprejemanju zakona o prevzemih zavrnila in sprejela zakon, ki celo spodbuja tako financirane prevzeme.

Po mnenju predsednice LDS Katarine Kresal menedžerski odkupi sami po sebi niso nič slabega, toda le če so izvedeni zakonito. Kresalova opozarja, da že sedanji zakon o gospodarskih družbah kot protizakonite določa tiste menedžerske prevzeme, pri katerih menedžerji izrabijo svoj položaj in izvedejo prevzem tako, da ga financirajo iz premoženja družbe. »Nakup delnic, ki se financira iz premoženja družbe, je po zakonu prepovedan. Tudi sama temu odločno nasprotujem. Vsega tega pa ne gre enačiti s tem, da sicer lahko vsakdo kupi delnice, jih zastavi banki in tako pridobi posojilo, s katerim financira nakup delnic. Povsem jasno je, da mora takšen kupec posojilo sam odplačati.«

Zmago Jelinčič, predsednik SNS, meni, da je zdajšnji način prisvajanja premoženja s tujim denarjem zakonsko omogočila že bivša politična garnitura, ki je to s pridom tudi izkoriščala, žal pa se niti pod sedanjo oblastjo na tem področju ni nič spremenilo. V SNS, tako Jelinčič, naj bi večkrat opozarjali na te zlorabe, vendar se ni nič zgodilo, ker je bilo v te kravje kupčije vpletenih preveč ljudi. »Z največjim veseljem bomo pristopili kot sopodpisniki k predlogu spremembe zakona, ki bi tovrstne nakupe onemogočil, razmišljamo pa tudi o tem, da bi spremembe pripravili in predlagali v naši poslanski skupini.«

Največja nevarnost recesija.

Poslanec stranke Zares Matej Lahovnik pravi, da je aprila lani v parlament vložil predlog zakona o prevzemih, ki ureja med drugim menedžerske odkupe, pa ga je večina v državnem zboru zavrnila in sprejela vladni predlog, ki jih ureja enako kot vse druge prevzeme.

V Lahovnikovem predlogu tako poleg drugega piše, da bi morala biti v poročilu o nameravanim prevzemu podana izjava, da se nakup vrednostnih papirjev družbe izdajateljice ne financira iz sredstev družbe. Po njegovem imajo menedžerski odkupi pozitivne in negativne vidike. »V literaturi se med pozitivnimi največkrat navaja motivacija vodilnega menedžmenta za uspešno poslovanje podjetja, med negativnimi pa nevarnost zlorabe notranjih informacij.« Poleg tega meni, da bi morali biti menedžerski odkupi izvedeni pregledno, tako da ne obstaja asimetrija informacij in da delničarji razpolagajo z vsemi bistvenimi informacijami glede trenutnega in prihodnjega poslovanja, ki bi lahko vplivale na ceno delnic. Prav tako morajo biti jasno opredeljeni viri financiranja in okvirna struktura virov financiranja. »Ključno vprašanje je, ali bo menedžerski odkup izveden posredno tudi prek prostega denarnega toka tarče oziroma z denarnim tokom podjetja, ki ga menedžment prevzema. Naslednji pomembni dejavnik je cena, po kateri menedžment prevzema podjetje. Posebno v primerih, ko delnice podjetja ne kotirajo na borzi, se postavlja vprašanje poštene tržne vrednosti.« Lahovniku se zdijo problematični predvsem tisti odkupi, ki niso bili izpeljani pregledno in so se dogajali prek sivega trga. »Menedžment se pri odkupih navadno zadolži z zastavo lastnega premoženja, pogosto pa zastavijo tudi premoženje tarče, kar je lahko sporno, ni pa nujno, če je to izvedeno pregledno in ima takšna odločitev podlago v sklepu skupščine delničarjev.« Lahovnik še pravi, da bo zanimivo videti, kaj se bo zgodilo s podjetji, v katerih bodo menedžerji izpeljali odkupe in se pri tem močno zadolžili, če se bo stanje na svetovnih trgih poslabšalo. V tem primeru bi se zaostri konkurenčni pogoji za slovenska podjetja in bi se hkrati pričakovano zvišale obrestne mere. Višji stroški financiranja bi podražili menedžerske odkupe in posledično dodatno obremenili denarne tokove prevzetih podjetij.

SILVESTER ŠURLA

POLONA ŠEŠKO

P.s.: Vedenje kdo je prispeval k nastanku tajkunov in bančne luknje je odločilno za volitve!

Franc Mihič, 2013-12-20

Komentar:

»Vse nas skupaj mora biti strah!«

ONA, 10. april 2018

To so zadnje, a iskrene besede ministra za pravosodje, mag. Gorana Klemenčiča, v zadnji Tarči o bančni luknji. Ta strah pretresa državljane. Tarča je pokazala, da ta strah še ne pretresa ne politikov, ne osumljencev, ki se ob dosedanji ne učinkovitosti pravne države počutijo še naprej varne. Vsi udeleženci Tarče, predstavniki tožilstva, policije in sodstva, na čelu s pravosodnim ministrom, so prepričani, da je bančna luknja politični problem, šele za tem pravni.

Kaj bo storil zakonodajalec, DZ RS? V državi prava bi se nadaljevala Tarča in to s politiki, ki so vodili državo, ko je nastajala bančna luknja. Ti morajo pojasniti, kaj so storili, da bi to preprečili.

Bivši finančni minister, dr. Franci Križanič, je celo dejal, da je bila bančna luknja zaigrana, da se bo tako razprodalo slovensko gospodarstvo.

Obtožba, ki bremeni vse tri veje oblasti, vredna predčasnih volitev.

Predsednik okrožnega sodišča v Ljubljani je korektno pozval izvršilno in zakonodajno vejo oblasti, da naj vendar poskrbijo za zakonodajo, da bodo sodišča lahko učinkovita. Izvršna oblast bi morala že do sedaj odgovarjati za rezultate dela tožilstva in policije, ki ne moreta biti izvršni oblasti le za okras. Ve se: »Brez tožnika, ni sodnika!« Kdo vse je pisal in kdo je sprejel takšno zakonodajo, da so lahko organi pravne države, zlasti tožilci, zato že desetletja neučinkoviti? Volivci imamo pravico to zvedeti, da lahko pravilno volimo.

Politiki, celo pravosodni minister, pa sedaj pravijo, da pri tem ne smejo nič ukreniti, saj so tožilstvo in policija samostojni, enako kot sodstvo. To je usodno in neodgovorno. Tožilstvo je vendar v sestavi

izvršne oblasti, vlade, a ga ta ne sme ocenjevati, prav tako ne DZ RS, ne ljudstvo. Delo tožilcev sme ocenjevati le tožilski svet? Komu je to v prid?

V Tarči je državni tožilec izpostavil resen problem, ki ga srečuje pri delu. Dogaja se, da vrhunski pravni in ekonomski strokovnjaki nudijo vplivnim dobro situiranim osumljencem vrhunsko pravno pomoč, da dokažejo, da je bilo vse zakonito. Znano pa je, da vladam, strankam pišejo zakonodajo vrhunski pravni in ekonomski strokovnjaki. Ta naj bi bila orodje tudi za učinkovitost tožilstva. Vrhunska pravna in ekonomska stroka piše torej zakone za vlado in nato ekspertize za obrambo osumljencev. Vrhunski strokovnjaki so plačani za nasvete politikom in še osumljencem. Ko gre za bančno luknjo, gre plačilo iz davkoplačevalskih proračunskih sredstev.

To je korupcija na najvišjem »intelektualnem nivoju naroda«, zavita v »svetovanje«. Država prava pa je do sedaj obsodila le enega bankirja.

Bančna luknja ostaja, njeni botri so pa na prostosti in se nikogar ne bojijo. Ščitijo jih strokovnjaki in odgovorna politika, to so vodstva političnih strank.

Žal se problematična privatizacija, ki je glavni vzrok za bančno luknjo, premalo javno obravnava. To je najbolj nevarna, draga in usodna slovenska korupcija, je povedal švedski strokovnjak, ki je bil v Sloveniji odveč. Državljan! vklopite razum in zahtevajte račun!

Franc Mihič, Ribnica

Komentar:

Razmišljanje Igorja Kadunca, MBA, o prevzemih in odgovornosti za bančno luknjo Pred časom je sedanji direktor RTV Slovenije, g. Igor Kadunc, MBA, v Dnevniku objavil pismo » Nekaj dejstev v zvezi s prevzemi ob razmišljanju Franca Mihiča«. V uvodu pisma je napisal: »Še vedno se v javnosti ponavljajo nekatere napačne predstave v porazdelitvi odgovornosti za naše težave. Za bančno luknjo (torej tudi zaradi kreditov ob prevzemanju podjetij) so neposredno odgovorni člani uprav bank in morebiti v nekaterih primerih člani NS bank. Posredno pa zagotovo vsi člani NS bank, Banka Slovenije in v primeru državnih bank tudi Vlada Republike Slovenije kot posredni ali neposredni lastnik. Najemniki kreditov (prevzemne družbe v lasti enega ali veliko lastnikov – v primeru Merkurja okoli 100) so v bankah le zaprosili za kredit! Zakaj so jim v bankah odobrili te kredite, je zame še sedaj povsem nejasno. Jasno mi je, da so NS zahtevali od vodstev, da vsaj ohranjajo deleže na trgu. Torej da v situaciji, ko je bilo na voljo veliko kreditov iz tujine (končno smo jih nabrali kar za okoli 10 milijard), te najemajo in iščejo plasmaje v vsaj solidna podjetja. Ni pa mi jasno, zakaj so vodstva opustila osnovna bančna pravila...« Napisal sem odgovor, ki ga pa Dnevnik ni objavil. In sicer. Strinjam se g. I. Kaduncem, da so za bančno luknjo zaradi nevračljivih kreditov za menedžerske prevzeme podjetij, neposredno odgovorni člani uprav bank in člani NS bank, BS, in v primeru državnih bank tudi Vlada Republike Slovenije kot lastnik. Menedžer MERKURJA, obsojeni Bine Kordež, je še oktobra 2007 dejal: »Kreditov ne bomo vračali.« Vsi pristojni pa so bili kar tiho? Če bi bila tista leta konjunktura, bi Kordež in podobni uspeli in tako pridobili lastnino, vendar bi kredit poplačalo kar »prevzeto-kupljeno« (?) podjetje. »Večina menedžerskih odkupov temelji na obremenjevanju prihajajočih denarnih tokov družbe. Z drugimi besedami; na dodatnem zadolževanju družbe. Menedžment namreč za nakupe ne tvega svojega denarja, ampak denar, ki bi ga družbe lahko porabile za naložbe ali razvoj.« Tako je že l. 2002 dejal Jože Lenič, direktor najpomembnejšega državnega sklada – Kapitalske družbe. Tako stališče je imel tedaj tudi predsednik RS Milan Kučan, ki je izjavil: »Nameravani menedžerski odkup v podjetju BTC Ljubljana neetičen, saj pomeni »siromašenje« podjetja.« Tudi tedanja ministrica za gospodarstvo, dr. Tea Petrin je imela veliko pomislekov. Tedaj je dejala: »Trebalo bo pregledati tudi predpise, ki veljajo za zavarovanje bančnih posojil z zastavo vrednostnih papirjev in tistih, ki se nanašajo na spremembe namembnosti danih posojil.« A šele leta 2008 je Janševa vlada le spremenila zakon o prevzemih, da onemogoči izčrpavanje ciljne gospodarske družbe in zastavo delnic prevzete družbe. G. Kadunc pa pravi: »Ne poznam ureditev zadosti držav EU, da bi ocenil, ali je res v večini držav prepovedano kreditiranje podjetij znotraj holdingov in zastava delnic. Vem pa, da takih omejitev v uspešnih državah ni, ker so nesmiselne.« Sam sem povsem nasprotnega mnenja in vedenja. Berem sporočilo za javnost o sklepih, ki jih je Vlada RS sprejela na 148 seji, 28. novembra 2007, o noveli zakona o prevzemih: »Vlada RS je na današnji seji na predlog Ministrstva za gospodarstvo določila besedilo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevzemih (ZPre-1A) in ga poslal v obravnavo in sprejem DZ RS. Predlog zakona ureja spremembo postopka dajanja prevzemne ponudbe, in sicer v smislu prepovedi zastave vrednostnih papirjev ciljne družbe. Taka sprememba je usmerjena v preprečevanje situacij, ko prevzemnik zastavi vrednostne papirje ciljne družbe za pridobitev bančne garancije za njen prevzem. Ministrstvo za gospodarstvo je pri pripravi sledilo ključnim načelom, ki so usmerjena zlasti v zaščito interesov vseh in še posebej manjšinskih delničarjev ter enakost njihove obravnave, določitev pravične cene, obveznost prevzemne ponudbe, varstvo pridobljenih pravic, pravno varstvo, transparentnost prevzemnega postopka, obveščanje vseh strank, posebno predstavnikov zaposlenih, o vseh ključnih elementih povezanih s prevzemno ponudbo, transparentnost obrambnih struktur. Sprejeta novela zakona bo izboljšala preglednost na področju tako imenovanih menedžerskih odkupov gospodarskih družb.« Berem tudi dokument PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREVZEMIH (ZPre-1A), ki jasno pove: »Večina držav EU prevzemniku zakonsko prepoveduje finančno pomoč družbe, ki jo prevzema. Prepovedano je, da prevzemnik zastavi vrednostne papirje, delnice, ciljne družbe za pridobitev denarja ali posojila (kredita) s strani finančnih institucij (bank). S to rešitvijo naj se onemogoči izčrpavanje ciljne družbe. S predlagano spremembo pa da se želi zaščititi interese ciljne družbe, predvsem v smeri zaščite manjšinskih delničarjev in enakost njihove obravnave«. EU torej prepoveduje prevzemniku izčrpavanje in oškodovanje gospodarske družbe. Slovenska država ni sledila evropski direktivi o varovanju delničarjev in upnikov. Tako smo državljani po privatizaciji zopet ostali neenakopravni, kršena je bila ustava in naše ustavne lastninske pravice. Te se že 20 let kršijo tudi delojemalcem z neplačevanjem njihovih že zasluženih pokojninskih in drugih prispevkov. Kdo vse bi torej moral pravočasno zaustaviti kršenje ustavnih lastninskih pravic in enakopravnosti državljanov s tajkunizacijo Slovenije? Kdaj bodo odgovorni odgovarjali volivcem?

Franc Mihič, Ribnica, 24.12.2017

DNEVNIK NI OBJAVIL
REPORTER NI OBJAVIL!

Komentar:

Kapital, bančna luknja in sociala

Predsednica uprave SKB banke, Cvetka Selšek, je nedavno izpostavila: »Za razvoj države so težave nastopile pri privatizaciji velikih podjetij, ko so »old boysi« menili, da so oni kar osebno lahko nosilci privatizacije. To je bila katastrofa. Dvajset let je zamujenih, ko nismo »gradili« kapitala in nismo znali upravljati kapitala. Tega znanja ni bilo v bankah, ne pri regulatorjih in ni ga bilo v podjetjih. » Berem knjigo Zakaj narodi propadajo:« Države danes propadajo, ker njihove ekonomske institucije ne spodbujajo ljudi, da bi varčevali, investirali in inovirali.« Menim, da se v Sloveniji ravno to dogaja! Že ob osamosvojitvi je Američan G. Sachs predlagal, da se pri privatizaciji skupne družbene lastnine upošteva pravičnost, to je razdelitev tega premoženja. Demosova privatizacija je tako predvidevala, da del takratnega družbenega premoženja pripade skladom, pokojninskemu, odškodninskemu in razvojnemu, preostalo pa se v obliki certifikatov razdeli med vse polnoletne državljane. S tako privatizacijo bi bilo v celoti zadoščeno ustavnim zahtevam po enakopravnosti vseh državljanov. Temu je nasprotovala naša »pravična in učinkovita politična ekonomija«, stara politika, na čelu z dr. Jožetom Mencingerjem, gospodarskim ministrom. Uzakonila je »odplačno« privatizacijo z notranjimi odkupi, pri tem pa je omogočila menedžerske prevzeme brez vložka lastnega kapitala. Bypass obvodi podjetij in tajkunski krediti na račun podjetja so bremenili in oškodovali podjetja v korist lastništva menedžerjev. »Napredno politiko«, ki redno kritizira kapitalizem v svetu, doma nič ne moti koncentracija lastništva, celo brez vložka lastnega kapitala, niti očitna nova dohodkovna neenakost, niti v svetu problematizirana dedna ekonomija. Navadni državljani nismo primerni za lastnike kapitala, kar je zabloda, krivica in svetovni unikum, zgrešena ekonomija. Rezultat so bančne luknje, katere narod pridno polni s svojim denarjem. Država pa najema kredite za preživetje, plačali jih bodo pa zanamci. Država in politika, ki ji lastni narod ne zaupa svojega kapitala, ni potrebna, saj narod kapital raje hrani v nepremičninah, na bankah, vlaga ga pa predvsem v tujini, kjer menedžerji sploh ne postanejo kar samoumevno še lastniki. Tam morajo menedžerji skrbeti za vse deležnike podjetja, tudi za zaposlene, kot za lastnike, za vlagatelje kapitala-delničarje. Poskrbeti morajo za dohodke zaposlenih in za donose delničarjev, to je za spodobne plače, dividende in za dajatve državi. Samo to jim zagotavlja kariero in nagrado. Sicer je učinkovita ekonomija in socialna država samo še »fatamorgana«, ki jo politika ponuja volivcem pred volitvami, a jih zavaja, saj dopušča, da se nam bančna luknja ponavlja. Takšna politika povzroča, da so mnogi le še raja. Do kdaj še?

Franc Mihič

Čaka na objavo!

Komentar:

Odlična diagnoza vzrokov za nastanek bančne luknje. Čestitam dr. J. P. Damjanu za iskrenost, načelnost in pogum.